

Perspectiva Històrica del Món Contemporani en Periodisme

2014/2015

Codi: 103850

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Francesc Vilanova Vila-Abadal

Correu electrònic: Francesc.Vilanova@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Coneixement mínim de la llengua anglesa (i, si potser, la llengua francesa).

Una certa pràctica en l'ús de la bibliografia i l'extracció d'elements claus de les lectures i els documentals.

Un interès real pel món contemporani, sobretot el segle XX, que explica prou bé el present que vivim.

Objectius

Sobre els objectius de l'assignatura:

L'assignatura té com a objectiu que l'alumne aconseguixi uns mínims coneixements sobre els grans esdeveniments del segle XX:

- Es tracta d'arribar al final de l'assignatura amb un cert domini de la cronologia i dels continguts dels grans esdeveniments presentats i explicats a classe.
- Uns mínims coneixements dels grans personatges que han marcat el segle, la seva actuació i la seva projecció pública.
- Una certa capacitat per discernir les grans línies de fons, els moviments de llarga durada que mouen el segle: des dels grans corrents polítics dominants (des dels feixismes al comunisme o socialisme real, passant per la democràcia liberal), fins les grans expressions artístiques, intel·lectuals o científiques.
- Aconseguir una mínima base de treball amb estris diferents: la bibliografia clàssica, els recursos de la xarxa, el material audiovisual, etc.

Competències

- Demostrar un coneixement adequat del món contemporani i la seva evolució històrica recent en les dimensions social, econòmica, política i cultural.
- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
2. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
3. Explicar l'estat del món i la seva evolució històrica des d'una perspectiva adequada als diferents periodismes especialitzats vinculats.

Continguts

Continguts generals:

1. Després de la primera guerra mundial: reorganització del continent europeu i emergència de noves potències mundials (1919-1939).

- La Conferència de Pau de París i els Tractats.
- El món de les democràcies: França, Gran Bretanya, Estats Units
- Els feixismes europeus: Itàlia, Alemanya (i Espanya)
- Tema de lectura: El món soviètic: de Lenin a Stalin (1917-1953).

[Enric Tello, «El socialismo irreal. Bosquejo histórico de un sistema que se desmorona», Mientras Tanto]

2. El món d'entreguerres: la política internacional (1929-1939)

3. La segona guerra mundial

4. La postguerra: balanç i panorama polític. El cas d'Espanya (1945-1948).

5. La guerra freda (1948-1973). Grans temes:

- De Berlín a la guerra de Corea: el Pla Marshall, el Teló d'Acer, etc.
- Descolonització i Tercer Món
- Cacera de bruixes als EEUU
- Revolucions: Xina, Cuba, etc.
- La creació de l'Estat d'Israel
- La destrucció de la Unió Soviètica i la caiguda del Mur

Metodologia

La metodologia de l'assignatura és basa:

1. Les classes teòriques.
2. Visionat de documentals vinculats als diferents capítols de la matèria.
3. Una avaluació del conjunt, basada en dos exàmens parcials i un treball.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	54	2,16	
Tipus: Supervisades			
Estudi de la matèria i lectures del programa o d'altres recomanades.	45	1,8	1, 2, 3

Avaluació

Avaluació:

Primer i segon parcial: 2 sessions/6 hores.

Reavaluació: 1 sessió/3 hores

Les dues proves parcials i la reavaluació constaran de les parts següents:

A) Avaluació dels continguts de la matèria (6 conceptes, cronogrames, etc.).

B) Avaluació dels continguts de les lectures (2 preguntes).

C) Avaluació dels continguts dels documentals (2 preguntes)

Reavaluació: només poden fer la reavaluació aquells alumnes que:

a) Han fet els dos parcials i el treball i no han superat un o els dos exàmens parcials.

b) La reavaluació no és per pujar nota, només per recuperar la part suspesa dels dos parcials.

c) Per superar l'assignatura cal haver aprovat els dos exàmens i haver fet el treball. En el cas que l'alumne hagués superat el dos exàmens, però no el treball, la nota final serà només la mitjana de les dues proves. En el cas que no faci el treball, constarà, en la nota final, com a no presentat independentment que hagi fet els exàmens i els hagi superat.

Nota final: la nota final és la mitjana de la suma dels dos parcials (sobre 10 punts). La nota del treball (2 punts) se suma a la nota final (excepte que estigui suspès). En el cas de la reavaluació, la nota final es comptarà sobre la de l'examen (exàmens) repetit/s i si sumaran els 2 punts del treball (o no se sumaran, si el treball ha estat suspès).

Elaboració d'un treball a partir del llistat següent (2 punts):

1. La postguerra europea: el nou mapa de 1919. Criteris, minories nacionals, noves fronteres, nous conflictes, etc.

2. El mur de Berlín: la RDA, la RFA i la caiguda (1961-1989)

3. França després de 1945: cultura i política en la IV República francesa

4. La caça de bruixes als EEUU: el mcarthysme i la postguerra (1945-1960)

5. Maig de 1968 a Europa i EEUU.

6. Judicis contra criminals de guerra després de 1945. Justícia internacional, genocidis, etc.

7. La Xina de Mao: de 1949 a Deng Xiao Pin.

8. La guerra freda a Amèrica Llatina: dictadures i intervencionisme nordamericà

9. La dictadura de Batista i la revolució cubana

10. L'Estat d'Israel i el món àrab (1948-1973)

11. La descolonització africana. Panoràmica general.

12. Sudàfrica i l'apartheid: història del país i pràctiques racistes.
13. Guerres de la guerra freda: Corea, Vietnam, etc.
14. Els mons concentracionaris: els camps nazis i el Gulag soviètic.
15. L'Espanya franquista i el món: 1939-1953
16. Jocs Olímpics i conflictes polítics. Exemples
17. La revolució islàmica: d'Iran (1979) als taliban (2001)
18. Biografies polítiques (I). Els dictadors europeus: Hitler, Mussolini, Franco
19. Biografies polítiques (II). El «tsar roig»: Stalin i la seva època
20. Biografies polítiques (III). Dictadors sudamericans
21. Biografies polítiques (IV). Dictadors africans
22. Biografies polítiques (V). Enemics dels dictadors europeus: Winston Churchill i Charles De Gaulle.
23. Biografies polítiques (VI). Presidents nordamericans: de F.D. Roosevelt a J.F. Kennedy
24. Biografies intel·lectuals: Albert Einstein i Sigmund Freud
25. Pablo Picasso i l'art del segle XX
26. La desintegració de Iugoslàvia i la guerra dels Balcans
27. Les noves organitzacions internacionals: l'ONU i les seves agències
28. El franquisme i la cultura catalana (1939-1975)
29. Lanova música: d'Elvis Presley als Rollings Stone
30. Els atemptats de l'11 de setembre de 2001 i els seus significats
31. El projecte d'Unió Europea des de la segona guerra mundial fins la integració d'Espanya i Portugal (1986)
32. La conquesta del poder dels feixismes (I): Itàlia (1922)
33. La conquesta del poder dels feixismes (II): Alemanya (1933)
34. De la caiguda del Mur (1989) a la desfeta de la Unió Soviètica. Reportatge gràfic.

Una vegada triat el tema, l'alumne ha de fer:

A) Una crònica gràfica: buscar i triar 10 imatges relacionades amb el tema, documentar-les (contingut, data, origen, autor, etc.) i comentar-les mitjançant un peu d'il·lustració que no sigui estrictament descriptiu.

B) Fer la relació de recursos bibliogràfics, hemerogràfics i audiovisuals que hi ha al sistema de biblioteques de la UAB sobre el tema escollit. Aquesta relació ha d'anar acompanyada d'una explicació prèvia de l'alumne sobre els criteris de la tria, etc.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Avaluació dels continguts de la matèria	100%	6	0,24	1, 2, 3
Treball de curs	20%	15	0,6	1, 2, 3

Bibliografia

GUIA BIBLIOGRÀFICA MÍNIMA DEL CURS:

L'alumne ha de conèixer la bibliografia bàsica del curs, que s'exposa a continuació. El coneixement d'aquest material bibliogràfic és fonamental per a completar, amb tota mena de detalls i informacions més precises, les classes magistrals i els continguts teòrics.

A més a més, aquestes lectures (mitjançant el comentari d'algun fragment, etc.) són presents en els dos exàmens del curs.

Lectures bàsiques:

1. De 1918 a 1939 (període d'entreguerres):

- Julián Casanova, Europa contra Europa, Barcelona, Ed. Crítica, 2010.
- Ramón Villares i Ángel Bahamonde, El mundo contemporáneo. Siglos XIX y XX, Madrid, Taurus, 2001, capítols 7-10.

2. La segona guerra mundial:

- Michael Burleigh, Combate moral. Una historia de la segunda guerra mundial, Madrid, Taurus, 2010.

3. De 1945 a 1973 (aproximadament):

- Tony Judt, Postguerra. Una historia de Europa desde 1945, Madrid, Taurus, 2006 (primera i segona parts).
- Francisco Veiga, Enrique U. Da Cal, Ángel Duarte, La paz simulada. Una historia de la guerra fría, 1941.1991, Madrid, Alianza, 1997 (i edicions posteriors) (per als elements no europeus)

DOCUMENTALS:

Al llarg del curs es projectaran diversos documentals, que complementen les explicacions a classe i les lectures. Aquests documents, fonamentalment monogràfics, són molt útils per veure la història i comprendre qüestions més concretes i detallades que, a classeo en les lectures, queden més amagades.

La visió dels documentals és avaluada dins dels exàmens parcials, mitjançant un parell de preguntes que fan referència als seus continguts.